

“ถึงบอกว่าเศรษฐกิจพอเพียง
และทฤษฎีใหม่ สองอย่างนี้
จะทำความเจริญแก่ประเทศได้

แต่ต้องมีความเพียร
แล้วต้องอดทน
ต้องไม่ใจร้อน
ต้องไม่พุดมาก
ต้องไม่ทะเลาะกัน

ถ้าทำโดยเข้าใจกัน เชื่อว่าทุกคน
จะมีความพอใจได้”

พระราชดำรัส ร.๙ ศุกร์ที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๑

ส.ค.ส.พระราชทาน ๒๕๔๗

วิกฤตสิ่งแวดล้อม

ภัยธรรมชาติ อากาศแปรปรวน ภาวะโลกร้อน
โรคระบาด ทั้งในคน ในพืชที่เป็นแหล่งอาหาร
ของคนและสัตว์

วิกฤตสังคม

โรคเสื่อมคุณธรรม ภัยสังคม อาชญากรรม
ยาเสพติด ปัญหาเยาวชน ปัญหาคอร์ปชั่น ฯลฯ

วิกฤตเศรษฐกิจ

ข้าวยากหมากแพง ทุกวันนี้ สังคม "บ้าเงิน บ้าวัตถุ
บริโภคนิยม เงินนิยม บันเทิงนิยม สุขนิยม"
มุ่งกำไรสูงสุด

วิกฤตความขัดแย้งทางการเมือง การปกครอง

การเมืองภายในประเทศและระหว่างประเทศ สงคราม
นิวเคลียร์ สงครามเชื้อโรค ฯลฯ

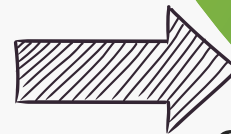

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

(Sufficiency Economy)

โดยปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ประกอบด้วย “หลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข”

- ห่วงที่ 1 ความพอประมาณ
การใช้ชีวิตอย่างเรียบง่าย และเหมาะสมกับ
ฐานะของตนเองตามความจำเป็น ในการ
ดำรงชีวิตอย่างพอดี
- ห่วงที่ 2 ความมีเหตุผล
หมายถึง การตัดสินใจดำเนินการใดๆ อย่าง
เป็นเหตุ เป็นผล ด้วยความถี่ถ้วนรอบคอบ
ตามหลักความเป็นจริง
- ห่วงที่ 3 การมีภูมิคุ้มกันที่ดี
ความสามารถในการพึ่งพาตนเอง สามารถ
ปรับตัว และดำรงชีวิตอยู่ได้โดยไม่ประมาท

เงื่อนไขความรู้

การฝึกฝน และพัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้
เกี่ยวกับหลักวิชาการ และเรื่องต่างๆ ที่จำเป็นในการ
ดำรงชีวิตอย่างรอบด้านสามารถนำความรู้ต่าง ๆ
เหล่านั้นมาพิจารณาร่วมกันอย่างรอบคอบ

เงื่อนไขคุณธรรม

การดำเนินชีวิตโดยยึดหลักคุณธรรมเป็นพื้นฐาน
ทั้งด้านจิตใจ และการกระทำตั้งมั่นทำความดี ละอาย
ต่อการทำความชั่ว มีความซื่อสัตย์สุจริต ขยัน อดทน
มีจิตสาธารณะ

จุดเริ่มต้นแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
การใช้แนวทางการพัฒนาประเทศไปสู่ความทันสมัย
ได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแก่สังคมไทยอย่างมาก
ทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจการเมืองวัฒนธรรม
สังคมและสิ่งแวดล้อม อีกทั้งกระบวนการของความ
เปลี่ยนแปลง ดังนั้น.....

สิ่งสำคัญ คือ

ความพอเพียงในการดำรงชีวิต ซึ่งเป็นเงื่อนไข
พื้นฐานที่ทำให้คนไทยสามารถพึ่งตนเอง

เปรียบเทียบระบบแนวคิด

ปรัชญาระบบเศรษฐกิจ

เศรษฐกิจแบบสังคมนิยม

คาร์ล มาร์กซ

สังคมแบบกระจายรายได้อย่างเท่าเทียม

เศรษฐกิจแบบเสรีนิยม

อดัม สมิธ

เศรษฐกิจมุ่งกำไรคือเป้าหมายสูงสุด

เศรษฐกิจพอเพียง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

รัชกาลที่ 9

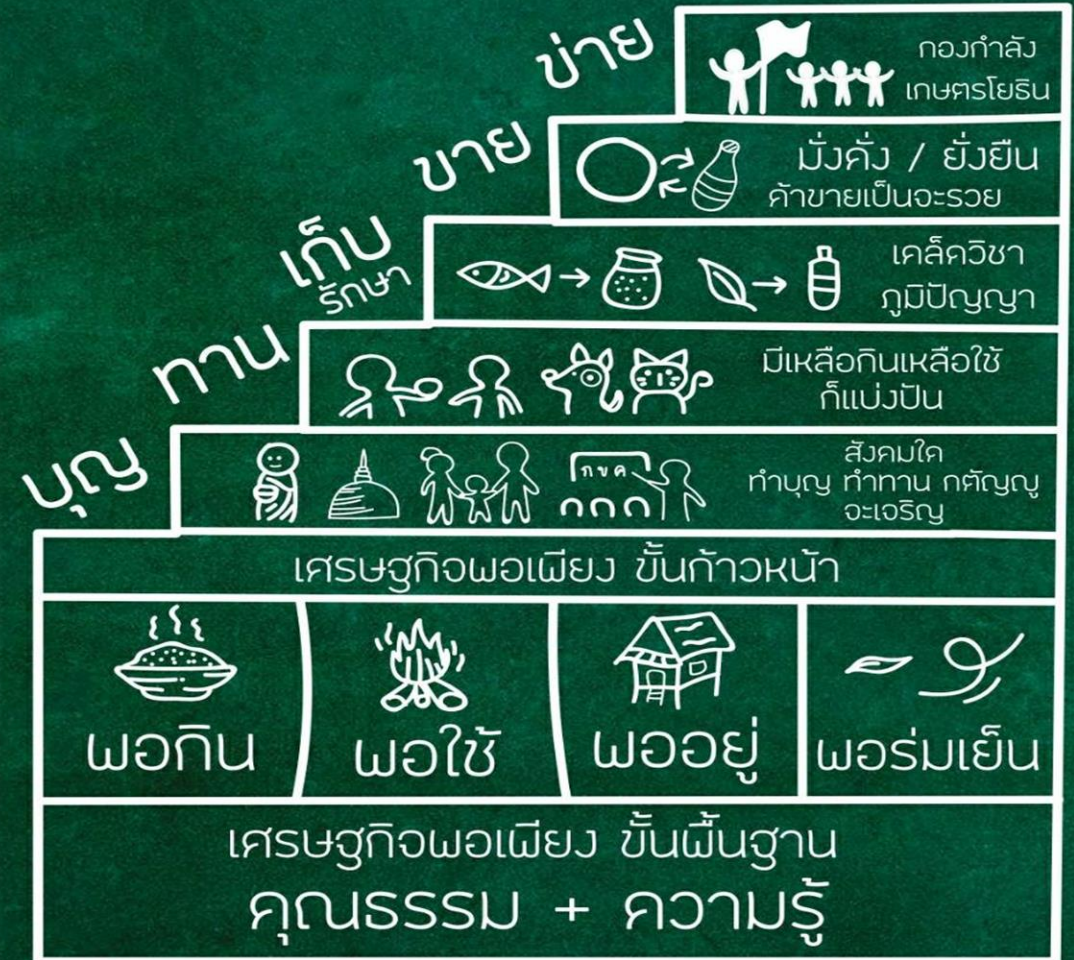
เศรษฐกิจมุ่งกำไรคือเป้าหมายสูงสุด

บันได 9 ขั้น สู่ความพอเพียง

เริ่มที่ตัวเราเอง "พอ" ก่อน ต่อเมื่อมีเหลือ
แล้วจึงขยายต่อไป แบ่งเป็นขั้นพื้นฐาน
4 ขั้น และขั้นก้าวหน้าอีก 5 ขั้น รวมเป็น
บันได 9 ขั้นสู่ความพอเพียงที่ยั่งยืน

ทฤษฎีบันได ๙ ขั้นสู่ความพอเพียง
พอเพียง มั่งคั่ง ยั่งยืน

"การพัฒนาต้องทำพื้นฐานให้มั่นคงก่อน ให้ทั้งประเทศไม่อด
แล้วจึงพัฒนาก้าวหน้าขึ้นไปเรื่อยๆ เป็นขั้นเป็นตอน จึงจะแน่นอน"

ตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง

ทฤษฎีใหม่

ทฤษฎีใหม่ คือ ตัวอย่างที่เป็นรูปธรรม...

การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงที่เด่นชัดที่สุด ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้พระราชทานพระราชดำรินี้ เพื่อเป็นการช่วยเหลือเกษตรกรที่มักประสบปัญหาทั้งภัยธรรมชาติ และปัจจัยภายนอกที่มีผลกระทบต่อการทำการเกษตร ให้สามารถผ่านพ้นช่วงเวลาวิกฤต โดยเฉพาะการขาดแคลนน้ำได้โดยไม่เดือดร้อน

ทฤษฎีใหม่

จึงเป็นแนวทางหรือหลักการในการบริหารจัดการที่ดิน และน้ำเพื่อการเกษตรในที่ดินขนาดเล็กให้เกิดประโยชน์สูงสุด

เกษตรตามแนว " ทฤษฎีใหม่ "

ให้แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ตามอัตราส่วน 30 : 30 : 30 : 10

จัดสรรพื้นที่ทำกินและที่อยู่อาศัยออกเป็น 4 ส่วน

โคก-หนอง-นา โมเดล ??

การจัดการพื้นที่ซึ่งเหมาะกับพื้นที่การเกษตร ซึ่งเป็นการผสมผสานเกษตรทฤษฎีใหม่ เข้ากับภูมิปัญญาพื้นบ้าน ที่อยู่อย่างสอดคล้องกับธรรมชาติในพื้นที่นั้นๆ เป็นการที่ให้ธรรมชาติจัดการตัวมันเองโดยมี มนุษย์เป็นส่วนส่งเสริมให้มันสำเร็จเร็วขึ้น อย่างเป็นระบบ

โคก-หนอง-นา โมเดล ซึ่งเป็นแนวทางทำเกษตรอินทรีย์และการสร้างชีวิตที่ยั่งยืน มีองค์ประกอบ ดังนี้

โคก: พื้นที่สูง

ดินที่ขุดทำหนองน้ำนั้นให้นำมาทำโคก
บนโคกปลูก “ป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง

ปลูกพืช ผัก สวนครัว เลี้ยงหมู เลี้ยงไก่
เลี้ยงปลาทำให้ พออยู่ พอกิน พอใช้
พอร่มเย็น

ปลูกที่อยู่อาศัยให้สอดคล้องกับสภาพภูมิ
ประเทศ และภูมิอากาศ

หนอง: หนองน้ำหรือแหล่งน้ำ

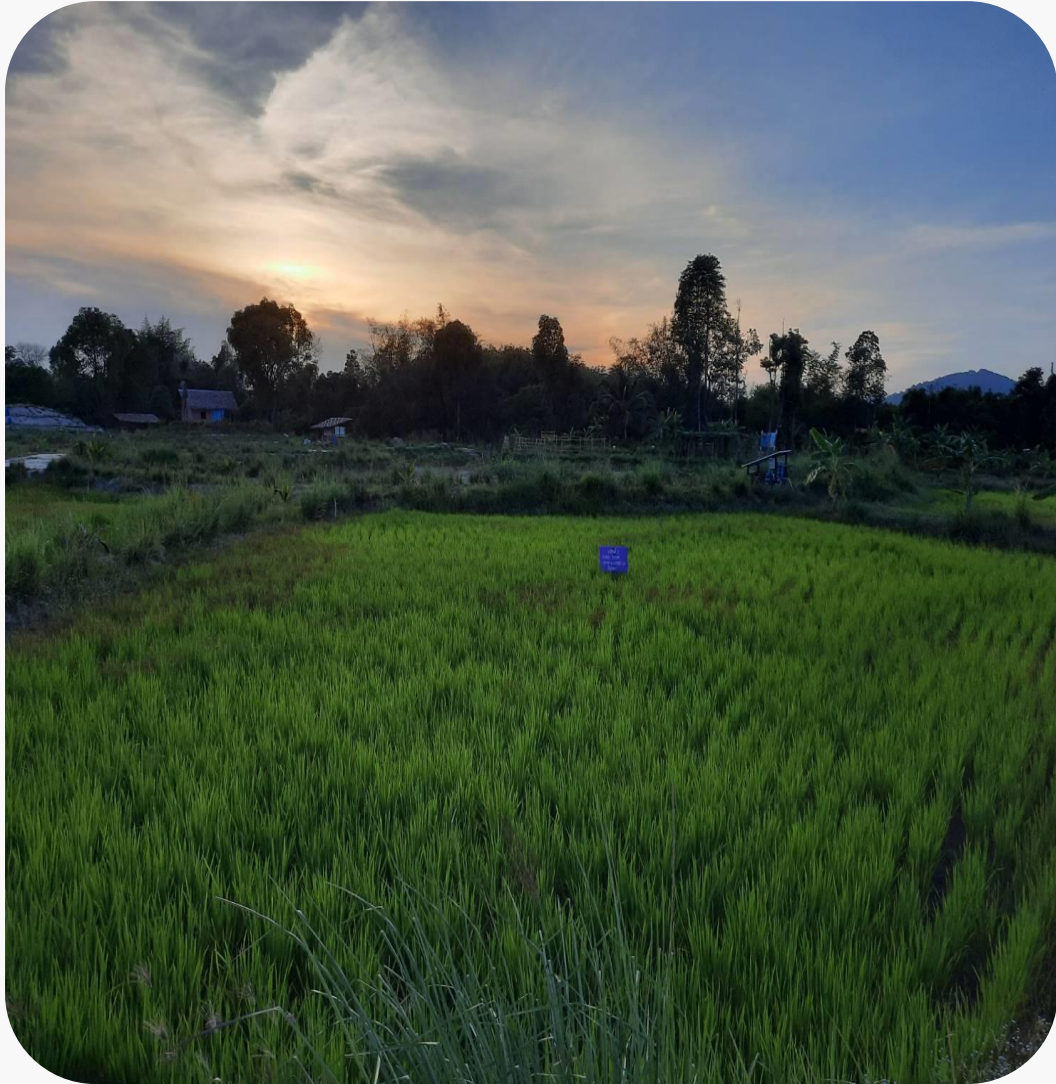

ขุดหนองเพื่อกักเก็บน้ำไว้ใช้ยาม
หน้าแล้งหรือจำเป็น และเป็นที่รับน้ำยาม
น้ำท่วม (หลุมขนมครก)

ขุด “คลองไส้ไก่” หรือคลองระบายน้ำรอบ
พื้นที่ตามภูมิปัญญาชาวบ้าน โดยขุดให้
คดเคี้ยวไปตามพื้นที่

ทำ ฝายทดน้ำ เพื่อกักเก็บน้ำเอาไว้ในพื้นที่
ให้มากที่สุด

หา : ปลุกข้าว/พืช

พื้นที่นาอันให้ปลุกข้าวอินทรีย์พื้นบ้าน
โดยเริ่มจากการฟื้นฟูดิน ด้วยการทำ
เกษตรอินทรีย์ยั่งยืน

ยกคั่นนาให้มีความสูงและกว้าง เพื่อใช้เป็น
ที่รับน้ำยามน้ำท่วม ปลุกพืชอาหารตาม
คั่นนา

ป่า 5 ระดับ

ป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง

พอกิน

พอใช้

พออยู่

พอรมเย็น

ป่าไม้ 3 อย่าง คือ

-ป่าไม้ ใช้สอย: นำไม้มาใช้ทำ ถ่าน ฟืน ให้พลังงาน ก่อสร้าง ทำคอกสัตว์ ทำกสิกรรมต่างๆ

-ป่าไม้เศรษฐกิจ : นำไม้มาใช้สร้างบ้านเรือน เฟร์นิเจอร์

-ป่าไม้ กินได้ : นำผลไม้ที่ได้มากินได้ นำมาเป็นอาหาร ยารักษาโรค เครื่องดื่ม เช่น พืชผัก สมุนไพร ผลไม้

ประโยชน์ 4 อย่าง คือ

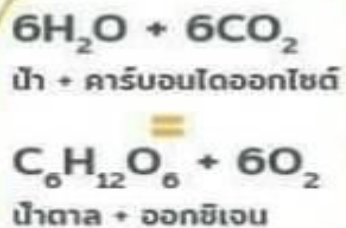
-พออยู่ หมายถึง ไม้ยืนต้น ไม้เศรษฐกิจ ปลุกไว้ใช้ก่อน สร้างทำที่อยู่อาศัย

-พอกิน หมายถึง การปลูกพืชผัก สมุนไพร และผลไม้ที่กินได้

-พอใช้ หมายถึง ปลุกไม้ไว้ใช้สอย และพลังงาน เช่น ไม้ฟืน ฯ

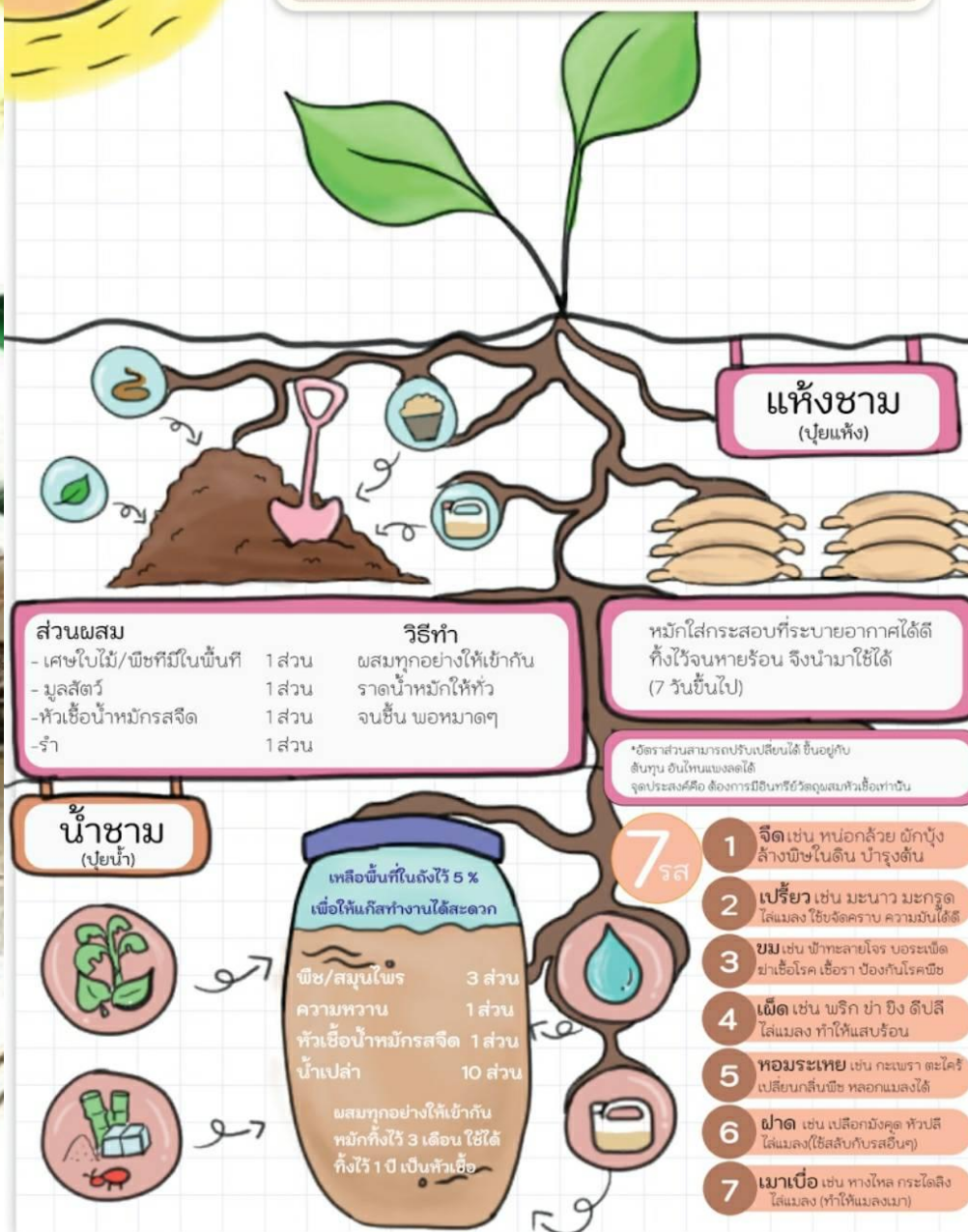
-ประโยชน์ต่อระบบนิเวศ สร้างความสมบูรณ์และก่อให้เกิด ความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ป่า

CO₂ คาร์บอนไดออกไซด์

รากขนอ่อน
ทำหน้าที่ดูดสารอาหาร

แห้งชาม น้ำชาม

กเปลี่ยนดิน ห่มดินด้วยใบไม้
เพื่อเพิ่มความชุ่มชื้นให้กับดิน

ปุ๋ย
น้ำ

แห้งชาม น้ำชาม
บำรุงดิน

องค์ประกอบดินดี

อินทรีย์วัตถุ

“ให้ใช้หญ้าแฝกในการพัฒนา ปรับปรุงบำรุงดิน ฟื้นฟู
ดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ และแก้ปัญหาดินเสื่อมโทรม
ดำเนินการขยายพันธุ์ ทำให้มีกล้าหญ้าแฝกเพียงพอด้วย
ที่สำคัญต้องไม่ลืมหน้าที่ของหญ้าแฝก ในการอนุรักษ์ดิน
และน้ำ และเพื่อการรักษาดิน ให้ทุกหน่วยงานและ
หน่วยงานราชการที่มีศักยภาพในการขยายพันธุ์ ให้
ความร่วมมือกับกรมพัฒนาที่ดิน ในการผลิตกล้าหญ้า
แฝก และแจกจ่ายกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการให้เพียงพอ”

ณ ศาลาเรียง วังไกลกังวล อำเภอหัวหิน

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖

หญ้าแฝกกลุ่ม

1.กลุ่มพันธุ์หญ้าแฝกกลุ่ม : พันธุ์
สุราษฎร์ธานี กำแพงเพชร2 ศรีลังกา
สงขลา3 และพระราชทาน ฯลฯ

หญ้าแฝกดอน

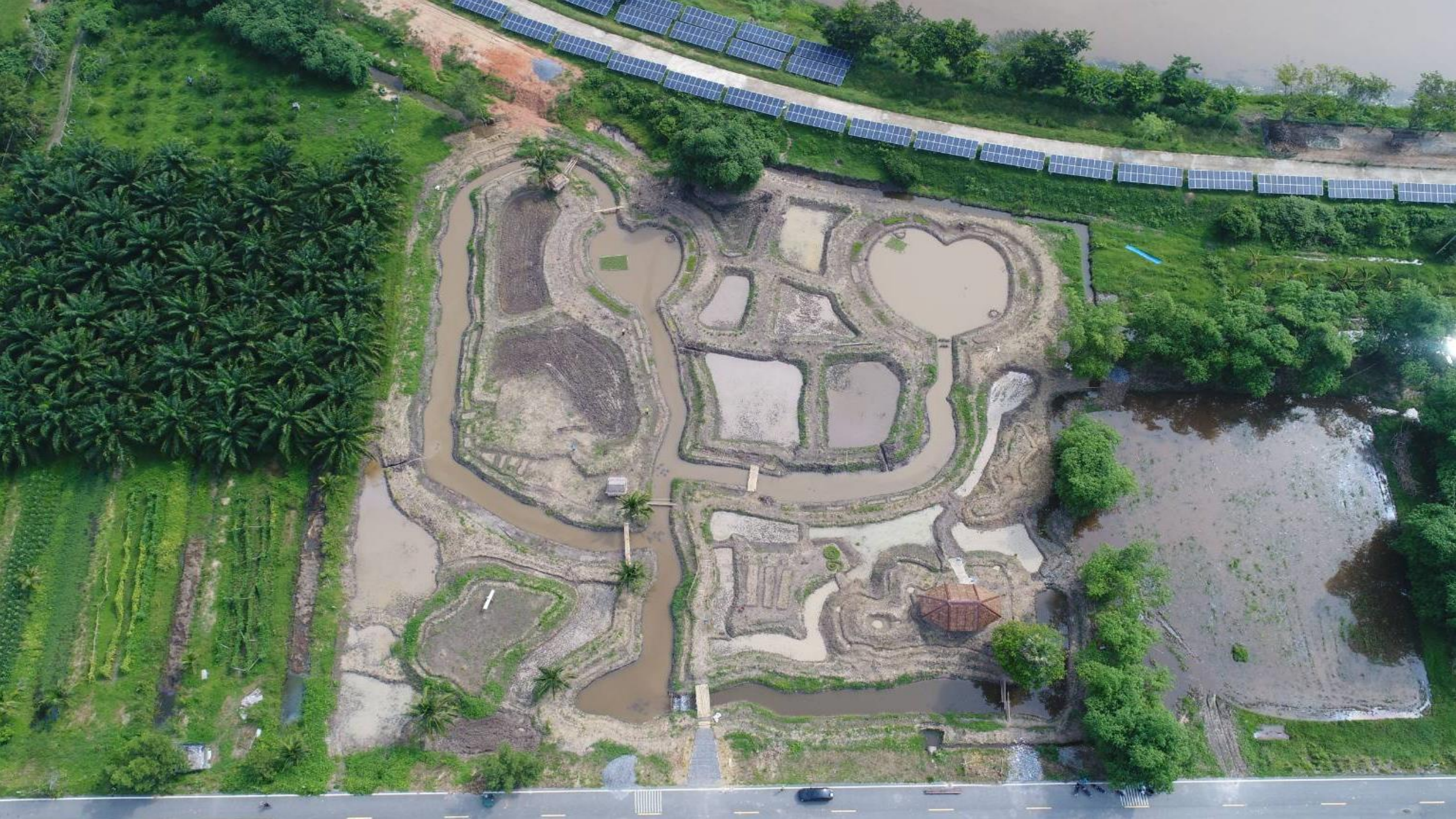
2.กลุ่มพันธุ์หญ้าแฝกดอน : พันธุ์ราชบุรี
ประจวบคีรีขันธ์ ร้อยเอ็ด กำแพงเพชร 1
นครสวรรค์ และเลย

ข้อแตกต่างระหว่างหญ้าแฝกกลุ่มและหญ้าแฝกดอน

หญ้าแฝกกลุ่ม	หญ้าแฝกดอน
1. กอมีพุ่มใบยาวตั้งตรงสูง	1. กอมีใบยาวแผ่โค้งลงคล้ายตะไคร้
2. กอสูง 150-200 เซนติเมตร	2. กอสูง 100-150 เซนติเมตร
3. ใบยาว 45-100 เซนติเมตร กว้าง 0.6-1.2 เซนติเมตร	3. ใบยาว 35-80 เซนติเมตร กว้าง 0.4-0.8 เซนติเมตร
4. ใบสีเขียวเข้ม หลังใบโค้ง ท้องใบออกสีขาว	4. ใบสีเขียวเข้ม หลังใบเป็นเส้นแข็งสามเหลี่ยม
5. ใบเนียน มีไขเคลือบมากจึงดูนุ่มมัน	5. ใบหยาบ สากคาย มีไขเคลือบน้อย ดูกร้านไม่เคลือบมัน
6. มีการแตกตะเกียงและแตกแขนงลำต้น	6. ไม่มีการแตกตะเกียงและแตกแขนงลำต้น
7. ช่อดอกสูง 150-250 เซนติเมตร	7. ช่อดอกสูง 100-150 เซนติเมตร
8. รากหยั่งลึก 100-300 เซนติเมตร	8. รากหยั่งลึก 80-100 เซนติเมตร

พื้นที่โคกหนองนา 5 ไร่

หนอง

ฝายชะลอน้ำ

นา

โคก

หนอง

นา

ฝายชะลอน้ำ

ฝายชะลอน้ำ

นา

หลุมขมครก

โคก

โคก

หลุมขมครก

ฝายชะลอน้ำ

หนอง

หนอง

นา

โคก

คลองไส้ไก่

คลองไส้ไก่

โคก

นา

โคก

ปุ๋ยหมักแห้ง

ชนิดแห้งอยู่นาน

dry fertilizer

วัตถุดิบ

	มูลสัตว์	1 ส่วน
	พืช/เกลบ	1 ส่วน
	รำละเอียด	1 ส่วน
	ขี้เถ้าเกลบ	1 ส่วน
	น้ำหมัก ผสมแล้ว	1 ส่วน

วัตถุดิบน้ำหมักที่ผสม

	น้ำตาล	1 ส่วน
	หัวเชื้อ	1 ส่วน
	น้ำ	20 ส่วน

บำรุงดิน เป็นอาหารของจุลินทรีย์และสิ่งมีชีวิตที่ช่วยย่อยสลายอินทรีย์วัตถุ สารอาหารต่างๆให้กับพืช ปรับสภาพดินให้เหมาะแก่การเจริญเติบโตของพืชได้ดี พืชจะมีภูมิคุ้มกันโรค

จะทำให้เกิดผลได้นั้นจะต้องหมักพาง และใส่แห้งขามน้ำขาม (ปุ๋ยแห้ง น้ำหมัก)

การทำปุ๋ย ให้คำนึงถึงต้นทุนที่เรามีถ้าเรามีกากมันเยอะก็ใช้กากมัน ถ้าพื้นที่เราขย่ำรำละเอียดแพงเราก็ลดตัวรำละเอียดลงได้

วิธีทำ

- 1.ผสมส่วนผสมทั้งหมดให้เข้ากัน
- 2..นำน้ำหมักที่ผสมแล้วมา รดกองปุ๋ยให้ได้ความชื้นที่ 35% (วัดด้วยมือเอามือของเราทำปุ๋ยให้เป็นก้อน ปุ๋ยที่ใส่ได้คือกำแล้วเป็นก้อน แต่ไม่มีน้ำซึมออก)
- 3.นำปุ๋ยที่ผสมเรียบร้อยแล้วมาหมักด้วยวิธีการข้างล่างดังนี้

การหมักปุ๋ย

1.

แบบที่ 1 คือใส่กระสอบ(กระสอบสามารถระบายได้ เพื่อไม่ให้ปุ๋ยเน่า) หมัก 7-15 วัน

แบบที่ 2 แบบกองใหญ่ (ทำจำนวนมาก) พลิกกองปุ๋ยทุก 15-30 วัน เพื่อไม่ให้ปุ๋ยของเราเน่า

2. กองปุ๋ยใหญ่

3. ความสูงไม่เกิน 1.5ม.

4. ความสูง 50ซม.

แบบที่ 3 ไม่ต้องพลิกปุ๋ย หมักปุ๋ย 30 วันขึ้นไป

แบบที่ 4 การหมักเป็นกอง(ทำจำนวนน้อย) หมัก 7-15 วัน

น้ำหมักปลา

กรมพัฒนาที่ดิน

“หมัก 30 วัน”

วิธีใช้

พ่นทางใบ ใช้ปุ๋ยน้ำ 1 ลิตรต่อน้ำ 100-150 ลิตรปริมาณการพ่น 7-10 วัน/ครั้ง

ใช้ราดลงดิน ราดโคน ใช้ปุ๋ยน้ำ 1 ลิตร ต่อน้ำ 50 ลิตรปริมาณการใช้อย่างน้อยปีละ 3-4 ครั้งหรือ 30-40 วัน/ครั้ง

บ้านและสวน

ส่วนผสม

ปลาหรือเศษปลาหมัก 40 กก., กากน้ำตา 20 กก., หัวเชื้อปุ๋ยหมักซูเปอร์ พด.2 จำนวน 1 ถัง

วิธีทำ

-หัวเชื้อปุ๋ยหมักซูเปอร์ พด.1 มาละลายในน้ำอุ่น 20 ลิตร ผสมลงในถังหมัก 200 ลิตร พร้อมปลาหมัก 40 กก. และกากน้ำตา 20 กก. เติมน้ำสะอาด 80% ของถังด้วยแผ่นไนลอนป้องกันแมลงก่อนปิดฝา หมักไว้ประมาณ 25-30 วัน หมั่นคนอย่างน้อยวันละ 2-3 ครั้ง

น้ำหมักสมุนไพรรสจัด

สูตร อาจารย์พุทธศรี จุลจรรยา

สมุนไพรรสจัด ได้แก่ หน่อกล้วย ผักบุ้ง ผักตบชวา และรางจืด

สูตรการหมัก

1. สมุนไพรรสจัดสับละเอียด 3 กิโลกรัม
2. กากน้ำตาล 1 ลิตร
3. น้ำเปล่า 10 ลิตร

วิธีทำ

ผสมน้ำกับกากน้ำตาลให้เป็นเนื้อเดียวกัน
ใส่สมุนไพรลงไป คนให้เข้ากันอีกครั้ง
ปิดฝาให้สนิทหมักทิ้งไว้ 3 เดือน

อัตราการใช้น้ำหมัก

	น้ำหมัก	น้ำเปล่า	วัน	ใช้กับ
ฉีดพ่น	1 ส่วน	20 ส่วน	3	ใช้กับพืชผักสวนครัว
รด ราด ฉีดพ่น	1 ส่วน	20 ส่วน	7	ใช้กับไม้ผล

องค์ความรู้เพิ่มเติม

1. กลุ่มพันธุ์หญ้าแฝกกลุ่ม : พันธุ์
สุราษฎร์ธานี กำแพงเพชร 2 ศรีลังกา
สงขลา 3 และพระราชทาน ฯลฯ

วัสดุอุปกรณ์

-รำ 1 ส่วน

-เกลบดิบ 1 ส่วน

-ดินร่วนหรือดินโคลน 1 ส่วน

-หัวเชื้อ 10 ช้อน (ประมาณครึ่งแก้ว)

-กากน้ำตาล 10 ช้อน (ประมาณครึ่งแก้ว)

น้ำ 2 ลิตร

#ประมาณ 7 – 14 วัน ใช้ได้

จบการบรรยาย